

Tom I

Tom II

Tom III

EGZAMINY APLIKACJE

radcowska i adwokacka

TEKSTY USTAW

6. wydanie

C·H·BECK

TEKSTY USTAW BECKA

EGZAMINY APLIKACJE

Tom II

EGZAMINY APLIKACJE

Teksty ustaw

Tom II

WYDAWNICTWO C. H. BECK
WARSZAWA 2012

Egzaminy Aplikacje

6. wydanie

Stan prawny: 9 maja 2012 r.

Wydawca: Aneta Flisek

UWAGA!

Zbiór obejmuje zmiany do Dz.U. z 2012 r. poz. 472.

© Wydawnictwo C. H. Beck 2012

Informacje wydawcy: Spisy treści poszczególnych aktów oraz tytuły artykułów umieszczone w nawiasach kwadratowych pochodzą od redakcji. Są one, tak jak i przypisy, chronione prawem autorskim.

Wydawnictwo C. H. Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C. H. Beck
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-4072-2

ISBN e-book 978-83-255-4073-9

Spis treści

20. Prawo upadłościowe i naprawcze z dnia 28 lutego 2003 r. (Dz.U. Nr 60, poz. 535). Tekst jednolity z dnia 2 października 2009 r. (Dz.U. Nr 175, poz. 1361)	1
21. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 16 lutego 2007 r. (Dz.U. Nr 50, poz. 331)	55
22. Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z dnia 16 kwietnia 1993 r. (Dz.U. Nr 47, poz. 211). Tekst jednolity z dnia 26 czerwca 2003 r. (Dz.U. Nr 153, poz. 1503)	73
23. Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r. (Dz.U. Nr 19, poz. 177). Tekst jednolity z dnia 8 czerwca 2010 r. (Dz.U. Nr 113, poz. 759)	79
24. Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej z dnia 2 lipca 2004 r. (Dz.U. Nr 173, poz. 1807). Tekst jednolity z dnia 14 października 2010 r. (Dz.U. Nr 220, poz. 1447)	123
25. Kodeks spółek handlowych z dnia 15 września 2000 r. (Dz.U. Nr 94, poz. 1037)	145
26. Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz.U. Nr 140, poz. 939). Tekst jednolity z dnia 13 maja 2002 r. (Dz.U. Nr 72, poz. 665)	221
27. Prawo przewozowe z dnia 15 listopada 1984 r. (Dz.U. Nr 53, poz. 272). Tekst jednolity z dnia 29 maja 2000 r. (Dz.U. Nr 50, poz. 601)	279
28. Ustawa o przedsiębiorstwach państwowych z dnia 25 września 1981 r. (Dz.U. Nr 24, poz. 122). Tekst jednolity z dnia 18 czerwca 2002 r. (Dz.U. Nr 112, poz. 981)	291
29. Ustawa o fundacjach z dnia 6 kwietnia 1984 r. (Dz.U. Nr 21, poz. 97). Tekst jednolity z dnia 17 maja 1991 r. (Dz.U. Nr 46, poz. 203)	299
30. Kodeks pracy z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz.U. Nr 24, poz. 141). Tekst jednolity z dnia 23 grudnia 1997 r. (Dz.U. 1998, Nr 21, poz. 94)	301
31. Ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników z dnia 13 marca 2003 r. (Dz.U. Nr 90, poz. 844)	359
32. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (Dz.U. Nr 137, poz. 887). Tekst jednolity z dnia 10 listopada 2009 r. (Dz.U. Nr 205, poz. 1585)	363
33. Ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa z dnia 25 czerwca 1999 r. (Dz.U. Nr 60, poz. 636). Tekst jednolity z dnia 22 kwietnia 2010 r. (Dz.U. Nr 77, poz. 512)	405
34. Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r. (Dz.U. Nr 162, poz. 1118). Tekst jednolity z dnia 26 sierpnia 2009 r. (Dz.U. Nr 153, poz. 1227)	417
35. Ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników z dnia 20 grudnia 1990 r. (Dz.U. 1991, Nr 7, poz. 24). Tekst jednolity z dnia 10 marca 2008 r. (Dz.U. Nr 50, poz. 291)	455
36. Ustawa o działalności ubezpieczeniowej z dnia 22 maja 2003 r. (Dz.U. Nr 124, poz. 1151). Tekst jednolity z dnia 16 grudnia 2009 r. (Dz.U. 2010, Nr 11, poz. 66)	477
37. Ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z dnia 22 maja 2003 r. (Dz.U. Nr 124, poz. 1152)	539
38. Prawo o stowarzyszeniach z dnia 7 kwietnia 1989 r. (Dz.U. Nr 20, poz. 104). Tekst jednolity z dnia 31 maja 2001 r. (Dz.U. Nr 79, poz. 855)	571
39. Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz.U. Nr 89, poz. 414). Tekst jednolity z dnia 12 listopada 2010 r. (Dz.U. Nr 243, poz. 1623)	577
40. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz.U. Nr 64, poz. 593). Tekst jednolity z dnia 2 października 2009 r. (Dz.U. Nr 175, poz. 1362)	609
41. Ustawa o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym z dnia 17 grudnia 2009 r. (Dz.U. 2010, Nr 7, poz. 44)	643
42. Prawo własności przemysłowej z dnia 30 czerwca 2000 r. (Dz.U. 2001, Nr 49, poz. 508). Tekst jednolity z dnia 13 czerwca 2003 r. (Dz.U. Nr 119, poz. 1117)	647
43. Ustawa o dostępie do informacji publicznej z dnia 6 września 2001 r. (Dz.U. Nr 112, poz. 1198)	693

20. Prawo upadłościowe i naprawcze¹

z dnia 28 lutego 2003 r. (Dz.U. Nr 60, poz. 535)

Tekst jednolity z dnia 2 października 2009 r. (Dz.U. Nr 175, poz. 1361)²

(zm.: Dz.U. 2009, Nr 191, poz. 1484; 2010, Nr 155, poz. 1037, Nr 230, poz. 1509, Nr 257, poz. 1724; 2011, Nr 85, poz. 458, Nr 106, poz. 622, Nr 138, poz. 810, Nr 142, poz. 828, Nr 199, poz. 1175, Nr 205, poz. 1210, Nr 232, poz. 1377, Nr 234, poz. 1391; 2012, poz. 173)

Spis treści

	Art.
CZĘŚĆ PIERWSZA. PRZEPISY OGÓLNE O POSTĘPOWANIU UPADŁOŚCIOWYM I JEGO SKUTKACH	1–377
Tytuł I. Przepisy ogólne	1–17
Dział I. Przepisy wstępne	1–4
Dział II. Podmiotowy zakres stosowania ustawy	5–9
Dział III. Podstawy ogłoszenia upadłości	10–17
Tytuł II. Postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości	18–56
Dział I. Sąd	18–19
Dział II. Wniosek o ogłoszenie upadłości	20–25
Dział III. Przepisy o postępowaniu	26–35
Dział IV. Postępowanie zabezpieczające	36–43
Rozdział 1. Przepisy ogólne	36–37
Rozdział 2. Zabezpieczenie majątku dłużnika	38–43
Dział V. Wstępne zgromadzenie wierzycieli	44–50
Rozdział 1. Przepisy ogólne	44–48
Rozdział 2. Uczestnicy	49–50
Dział VI. Orzeczenie o ogłoszeniu upadłości	51–56
Tytuł III. Skutki ogłoszenia upadłości	57–148
Dział I. Skutki ogłoszenia upadłości co do osoby upadłego	57–60 ¹
Dział II. Skutki ogłoszenia upadłości co do majątku upadłego	61–126
Rozdział 1. Masa upadłości	61–82
Oddział 1. Przepisy ogólne	61–67
Oddział 2. Ustalanie składu masy upadłości	68–69
Oddział 3. Wyłączenia z masy upadłości	70–74
Oddział 4. Czynności upadłego dotyczące mienia wchodzącego w skład masy upadłości	75–80
Oddział 5. Zakaz obciążania masy upadłości	81–82
Rozdział 2. Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego	83–118
Oddział 1. Przepisy ogólne	83–86
Oddział 2. Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego w razie ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu	87–90
Oddział 3. Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego w razie ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego	91–118
Rozdział 3. Skutki ogłoszenia upadłości co do spadków nabytych przez upadłego	119–123
Rozdział 4. Wpływ ogłoszenia upadłości na stosunki majątkowe małżeńskie upadłego	124–126
Dział III. Bezskuteczność i zaskarżanie czynności upadłego	127–135
Dział IV. Wpływ ogłoszenia upadłości na zlecenia rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych	136–137
Dział V. Wpływ ogłoszenia upadłości na postępowania sądowe i administracyjne	137 ¹ –148
Rozdział 1. Wpływ ogłoszenia upadłości na inne postępowania w razie ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu	137 ¹ –143
Rozdział 2. Wpływ ogłoszenia upadłości na inne postępowania w razie ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego	144–148
Tytuł IV. Przepisy ogólne o postępowaniu upadłościowym prowadzonym po ogłoszeniu upadłości	149–235

¹ Treść odnośnika została opublikowana na końcu ustawy.

² Tekst jednolity ogłoszono dnia 21.10.2009 r.

Dział I. Sąd i sędzia-komisarz	149–155
Rozdział 1. Sąd	149–150
Rozdział 2. Sędzia-komisarz	151–155
Dział II. Syndyk, nadzorca sądowy, zarządca i ich zastępcy	156–184
Rozdział 1. Przepisy ogólne	156–172
Rozdział 2. Syndyk	173–179
Rozdział 3. Nadzorca sądowy	180–181
Rozdział 4. Zarządca	182–184
Dział III. Uczestnicy postępowania	185–213
Rozdział 1. Upadły	185–188
Rozdział 2. Wierzyciele	189–213
Oddział 1. Przepisy ogólne	189–190
Oddział 2. Zgromadzenie wierzycieli	191–200
Oddział 3. Rada wierzycieli	201–213
Dział IV. Przepisy ogólne dotyczące postępowania po ogłoszeniu upadłości	214–229
Dział V. Koszty	230–235
Tytuł V. Zgłoszenie i ustalenie wierzytelności	236–266
Dział I. Zgłoszenie wierzytelności	236–243
Rozdział 1. Wierzytelności podlegające zgłoszeniu	236–238
Rozdział 2. Zgłoszenie wierzytelności	239–240
Rozdział 3. Sprawdzanie zgłoszonych wierzytelności	241–243
Dział II. Lista wierzytelności	244–266
Rozdział 1. Ustalenie listy wierzytelności	244–254
Rozdział 2. Zaskarżenie listy wierzytelności	255–259
Rozdział 3. Zatwierdzenie, prostowanie i uzupełnienie listy wierzytelności	260–266
Tytuł VI. Układ	267–305
Dział I. Przepisy ogólne	267–280
Dział II. Zawarcie i zatwierdzenie układu	281–289
Dział III. Skutki układu	290–297
Dział IV. Zmiana układu	298–301
Dział V. Uchylenie układu	302–305
Tytuł VII. Likwidacja masy upadłości	306–334
Dział I. Przepisy ogólne	306–315
Dział II. Sprzedaż przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu i statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego	316–324
Dział III. Sprzedaż ruchomości oraz przejęcie przez zastawnika ruchomości obciążonej zastawem rejestrowym	325–330
Dział IV. Likwidacja wierzytelności i praw majątkowych	331–334
Tytuł VIII. Podział funduszów masy upadłości i sum uzyskanych ze zbycia rzeczy i praw obciążonych rzeczowo	335–360
Dział I. Przepisy ogólne	335–341
Dział II. Kolejność zaspokajania wierzycieli	342–346
Rozdział 1. Przepisy ogólne	342–344
Rozdział 2. Kolejność spłacania wierzytelności zabezpieczonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską	345–346
Dział III. Postępowanie w sprawie podziału funduszów masy upadłości	347–360
Rozdział 1. Ustalenie planu podziału	347–351
Rozdział 2. Wykonanie planu podziału	352–360
Tytuł IX. Zakończenie i umorzenie postępowania upadłościowego oraz ich skutki	361–372
Tytuł X. Postępowanie w sprawach orzekania zakazu prowadzenia działalności gospodarczej	373–377
CZĘŚĆ DRUGA. PRZEPISY Z ZAKRESU MIĘDZYNARODOWEGO POSTĘPOWANIA UPADŁOŚCIOWEGO	378–417
Tytuł I. Przepisy ogólne	378–381
Tytuł II. Jurysdykcja krajowa	382–384
Tytuł III. Uznanie zagranicznych postępowań upadłościowych	385–404
Tytuł IV. Wtórne postępowanie upadłościowe	405–412
Tytuł V. Współpraca z sądami zagranicznymi i zarządcami zagranicznymi	413–417
CZĘŚĆ TRZECIA. ODREBNE POSTĘPOWANIA UPADŁOŚCIOWE	418–491¹²
Tytuł I. Postępowanie upadłościowe wszczęte po śmierci niewypłacalnego dłużnika	418–425

Tytuł Ia. Postępowanie upadłościowe wobec deweloperów	425 ¹ –425 ⁵
Tytuł II. Postępowanie upadłościowe wobec banków	426–470
Dział I. Przepisy ogólne	426–441
Dział II. Postępowanie upadłościowe wobec banków hipotecznych	442–450
Dział III. Postępowanie upadłościowe wobec instytucji kredytowych, banków zagranicznych oraz banków krajowych prowadzących działalność za granicą	451–470
Rozdział 1. Przepisy ogólne	451–455
Rozdział 2. Postępowanie	456–459 ¹
Rozdział 3. Prawo właściwe oraz skutki ogłoszenia upadłości	460–470
Tytuł III. Postępowanie upadłościowe wobec zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji	471–482
Dział I. Przepisy ogólne	471–480
Dział II. Postępowanie upadłościowe wobec mających siedzibę w państwach członkowskich Unii Europejskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodar- czym Zakładów Ubezpieczeń i ich oddziałów oraz zakładów reasekuracji i ich oddziałów	481–482
Tytuł IV. Postępowanie upadłościowe wobec emitentów obligacji . .	483–491
Tytuł V. Postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowa- dzących działalności gospodarczej	491 ¹ –491 ¹²
CZĘŚĆ CZWARTA. POSTĘPOWANIE NAPRAWCZE W RAZIE ZAGROŻENIA NIETYTUŁOWOŚCIĄ	492–521
CZĘŚĆ PIĄTA. PRZEPISY KARNE	522–523
CZĘŚĆ SZÓSTA. ZMIANY W PRZEPISACH OBOWIĄZUJĄCYCH, PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I PRZEPISY KOŃCOWE	524–546
Dział I. Zmiany w przepisach obowiązujących	524–535
Dział II. Przepisy przejściowe	536–544
Dział III. Przepisy końcowe	545–546

Odnosnik nr 1

CZĘŚĆ PIERWSZA. PRZEPISY OGÓLNE O POSTĘPOWANIU UPADŁOŚCIOWYM I JEGO SKUTKACH

Tytuł I. Przepisy ogólne

Dział I. Przepisy wstępne

Art. 1. [Zakres ustawy] 1. Ustawa reguluje:

- 1) zasady wspólnego dochodzenia roszczeń wierzycieli od niewypłacalnych dłużników będących:
  - a) przedsiębiorcami,
  - b) osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej, których niewypłacalność powstała wskutek wyjątkowych i niezależnych od nich okoliczności;
- 2) skutki ogłoszenia upadłości;
- 3) zasady postępowania naprawczego wobec przedsiębiorców zagrożonych niewypłacalnością.

2. Przepisy ustawy stosuje się również do innych podmiotów określonych w ustawie.

Art. 2. [Zasada optymalizacji] Postępowanie uregulowane ustawą należy prowadzić tak, aby roszczenia wierzycieli mogły zostać zaspokojone w jak najwyższym stopniu, a jeśli racjonalne względy na to pozwolą – dotychczasowe przedsiębiorstwo dłużnika zostało zachowane.

Art. 3. [Wszczęcie na wniosek] Postępowanie uregulowane ustawą może być wszczęte tylko na wniosek złożony przez podmioty określone w ustawie.

Art. 4. [Zakres stosowania] Przepisy części pierwszej stosuje się odpowiednio do innych rodzajów postępowań unormowanych w ustawie, chyba że przepis szczególnie stanowi inaczej.

Dział II. Podmiotowy zakres stosowania ustawy

Art. 5. [Zakres podmiotowy] 1. Przepisy ustawy stosuje się do przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

2. Przepisy ustawy stosuje się także do:

- 1) spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych nieprowadzących działalności gospodarczej;
- 2) wspólników osobowych spółek handlowych, ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;
- 3) wspólników spółki partnerskiej.

Art. 6. [Wyłączenia] Nie można ogłosić upadłości:

- 1) Skarbu Państwa;
- 2) jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) publicznych samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej;
- 4) instytucji i osób prawnych utworzonych w drodze ustawy, chyba że ustawa ta stanowi inaczej, oraz utworzonych w wykonaniu obowiązku nałożonego ustawą;
- 5) osób fizycznych prowadzących gospodarstwo rolne;
- 6) uczelni.

Art. 7. [Śmierć dłużnika] W razie śmierci przedsiębiorcy można ogłosić jego upadłość, jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości został złożony w terminie roku od dnia jego śmierci. Wniosek o ogłoszenie upadłości może złożyć wierzyciel, a także spadkobierca, oraz małżonek i każde z dzieci lub rodziców zmarłego, chociażby nie dziedziczyli po nim spadku.

Art. 8. [Zaprzestanie działalności gospodarczej] 1. Można żądać ogłoszenia upadłości osoby fizycznej, która

była przedsiębiorcą, także po zaprzestaniu prowadzenia przez nią działalności gospodarczej, jeżeli od dnia wykreślenia z właściwego rejestru nie upłynął rok.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osób, które przestały być wspólnikami osobowych spółek handlowych.

Art. 9. [Niezarejestrowana działalność gospodarcza] Można żądać ogłoszenia upadłości osoby fizycznej, która faktycznie prowadziła działalność gospodarczą, nawet wówczas, gdy nie dopełniła obowiązku jej zgłoszenia we właściwym rejestrze.

Dział III. Podstawy ogłoszenia upadłości

Art. 10. [Okoliczności ogłoszenia] Upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny.

Art. 11. [Niewypłacalność – pojęcie] 1. Dłużnika uważa się za niewypłacalnego, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych.

2. Dłużnika będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, uważa się za niewypłacalnego także wtedy, gdy jego zobowiązania przekroczą wartość jego majątku, nawet wówczas, gdy na bieżąco te zobowiązania wykonuje.

Art. 12. [Oddalenie wniosku przez sąd] 1. Sąd może oddalić wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań nie przekracza trzech miesięcy, a suma niewykonanych zobowiązań nie przekracza 10% wartości bilansowej przedsiębiorstwa dłużnika.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli niewykonanie zobowiązań ma charakter trwały albo gdy oddalenie wniosku może spowodować pokrzywdzenie wierzycieli.

3. Oddalając wniosek o ogłoszenie upadłości sąd na wniosek dłużnika może zezwolić na wszczęcie przez dłużnika postępowania naprawczego, jeżeli nie ma przeszkód określonych w art. 492 ust. 3.

Art. 13. [Inne przyczyny oddalenia wniosku] 1. Sąd oddali wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania.

2. Sąd może oddalić wniosek o ogłoszenie upadłości w razie stwierdzenia, że majątek dłużnika jest obciążony hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w takim stopniu, że pozostały jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, gdy zostanie uprawdopodobnione, że obciążenia majątku dłużnika są bezskuteczne według przepisów ustawy albo gdy dokonane zostały w celu pokrzywdzenia wierzycieli, jak również gdy zostanie uprawdopodobnione, że dłużnik dokonał innych czynności prawnych bezskutecznych według przepisów ustawy, którymi wyzbył się majątku wystarczającego na zaspokojenie kosztów postępowania.

Art. 14. [Upadłość z możliwością zawarcia układu] 1. Jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że w drodze układu wierzyciele zostaną zaspokojeni w wyższym stopniu, niż zostaliby zaspokojeni po przeprowadzeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku dłużnika, ogłasza się upadłość dłużnika z możliwością zawarcia układu.

2. Postępowania upadłościowego z możliwością zawarcia układu nie prowadzi się, gdy z uwagi na dotychczasowe zachowanie się dłużnika nie ma pewności, że układ będzie wykonany, chyba że propozycje układowe przewidują układ likwidacyjny.

Art. 15. [Likwidacja majątku dłużnika] W razie gdy brak jest podstaw do ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu, ogłasza się upadłość obejmującą likwidację majątku dłużnika.

Art. 16. [Podstawy zmieniające postanowienia sądu] Sąd może zmienić sposób prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania obejmującego likwidację majątku upadłego na postępowanie z możliwością zawarcia układu, jeżeli podstawy przeprowadzenia takiego postępowania ujawniły się dopiero po ogłoszeniu upadłości. Zmiana sposobu prowadzenia postępowania podlega obwieszczeniu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

Art. 17. [Inne podstawy postępowania zmieniającego] 1. Sąd może zmienić sposób prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego, jeżeli podstawy przeprowadzenia takiego postępowania ujawniły się dopiero w toku postępowania. Zmiana sposobu prowadzenia postępowania podlega obwieszczeniu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

2. Na postanowienie o zmianie sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego przysługuje zażalenie.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, gdy obowiązek zmiany sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego wynika z ustawy.

Tytuł II. Postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości

Dział I. Sąd

Art. 18. [Sąd upadłościowy] Sprawy o ogłoszenie upadłości rozpoznaje sąd upadłościowy w składzie trzech sędziów zawodowych. Sądem upadłościowym jest sąd rejonowy – sąd gospodarczy.

Art. 19. [Właściwość sądu] 1. Do rozpoznania spraw o ogłoszenie upadłości właściwy jest sąd upadłościowy, właściwy dla zakładu głównego przedsiębiorstwa dłużnika.

2. Jeżeli dłużnik ma zakłady w obszarach właściwości różnych sądów i trudno ustalić, który z nich jest zakładem głównym, właściwy jest każdy z tych sądów.

3. Jeżeli dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorstwa, właściwy jest sąd miejsca zamieszkania albo siedziby dłużnika, a gdy dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zamieszkania albo siedziby, właściwy jest sąd, w którego obszarze znajduje się majątek dłużnika.

Dział II. Wniosek o ogłoszenie upadłości

Art. 20. [Podmioty zgłaszające] 1. Wniosek o ogłoszenie upadłości może zgłosić dłużnik lub każdy z jego wierzycieli.

2. Wniosek mogą zgłosić również:

- 1) w stosunku do spółki jawnej, spółki partnerskiej, spółki komandytowej oraz spółki komandytowo-akcyjnej – każdy ze wspólników odpowiadających bez ograniczenia za zobowiązania spółki;
- 2) w stosunku do osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – każdy, kto ma prawo je reprezentować sam lub łącznie z innymi osobami;
- 3) w stosunku do przedsiębiorstwa państwowego – także organ założycielski;
- 4) w stosunku do jednoosobowej spółki Skarbu Państwa – także minister właściwy do spraw Skarbu Państwa;

- 5) w stosunku do osoby prawnej, spółki jawnej, spółki partnerskiej oraz spółki komandytowej i komandytowo-akcyjnej, będących w stanie likwidacji – każdy z likwidatorów;
- 6) w stosunku do osoby prawnej wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego – kurator ustanowiony na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186, z późn. zm.);
- 7) w stosunku do dłużnika, któremu została udzielona pomoc publiczna o wartości przekraczającej 100 000 euro – organ udzielający pomocy.

Art. 21. [Obowiązek zgłaszania wniosku] 1. Dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości.

2. Jeżeli dłużnikiem jest osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa na każdym, kto ma prawo go reprezentować sam lub łącznie z innymi osobami.

3. Osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, ponoszą odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wskutek niezłożenia wniosku w terminie określonym w ust. 1.

4. We wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnik, do którego nie ma zastosowania art. 492 ust. 3, może wnieść także o zezwolenie na wszczęcie postępowania naprawczego, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań nie ma charakteru trwałego, a suma niewykonanych zobowiązań nie przekracza 10% wartości bilansowej przedsiębiorstwa dłużnika.

Art. 22. [Wymogi formalne wniosku] 1. Wniosek o ogłoszenie upadłości powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko dłużnika, jego nazwę albo firmę, miejsce zamieszkania albo siedzibę, a gdy dłużnikiem jest spółka osobowa lub osoba prawna – reprezentantów spółki lub osoby prawnej i likwidatorów, jeżeli są ustanowieni, a ponadto w przypadku spółki imiona i nazwiska oraz miejsce zamieszkania współników odpowiadających za zobowiązania spółki bez ograniczenia;
- 2) oznaczenie miejsca, w którym znajduje się przedsiębiorstwo lub inny majątek dłużnika;
- 3) wskazanie okoliczności, które uzasadniają wniosek i ich uprawdopodobnienie;
- 4)³ informację, czy dłużnik jest uczestnikiem podlegającego prawu polskiemu lub prawu innego państwa członkowskiego systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz.U. z 2010 r. Nr 112, poz. 743, z 2011 r. Nr 199, poz. 1175 i Nr 234, poz. 1391 oraz z 2012 r. poz. 173) lub niebędącym uczestnikiem podmiotem prowadzącym system interoperacyjny w rozumieniu tej ustawy;
- 5) informację, czy dłużnik jest spółką publiczną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz.U. Nr 184, poz. 1539, z późn. zm.).

2.⁴ Jeżeli dłużnikiem jest przedsiębiorca wpisany do właściwego rejestru, do wniosku należy dołączyć zaświadczenie albo oświadczenie o wpisie do rejestru zawierające oznaczenie jego firmy lub nazwy, formy prawnej, siedziby oraz numeru we właściwym rejestrze. Jeżeli dłużnik jest wnioskodawcą,

powinien wskazać w oświadczeniu także osoby uprawnione do jego reprezentowania.

2a.⁵ Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

3. Jeżeli wniosek zgłasza wierzyciel, przepisu ust. 1 pkt 4 nie stosuje się.

Art. 23. [Dodatkowe dokumenty] 1. Jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości zgłasza dłużnik, powinien we wniosku dodatkowo określić, czy wnosi o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu, czy też o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację jego majątku. Ponadto do wniosku powinien dołączyć:

- 1) aktualny wykaz majątku z szacunkową wyceną jego składników;
- 2) bilans sporządzony dla celów tego postępowania, na dzień nie późniejszy niż trzydzieści dni przed dniem złożenia wniosku;
- 3) spis wierzycieli z podaniem ich adresów i wysokości wierzytelności każdego z nich oraz terminów zapłaty, a także listę zabezpieczeń dokonanych przez wierzycieli na jego majątku wraz z datami ich ustanowienia;
- 4) oświadczenie o spłatach wierzytelności lub innych długów dokonanych w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku;
- 5) spis podmiotów zobowiązanych majątkowo wobec dłużnika wraz z adresami, z określeniem wierzytelności, daty ich powstania i terminów zapłaty;
- 6) wykaz tytułów egzekucyjnych oraz tytułów wykonawczych przeciwko dłużnikowi;
- 7) informację o postępowaniach dotyczących ustanowienia na majątku dłużnika hipotek, zastawów, zastawów rejestrowych i zastawów skarbowych oraz innych obciążeń podlegających wpisowi w księdze wieczystej lub w rejestrach, jak również o prowadzonych innych postępowaniach sądowych lub administracyjnych dotyczących majątku dłużnika;
- 8) informację o miejscu zamieszkania reprezentantów spółki lub osoby prawnej i likwidatorów, jeżeli są ustanowieni.

2. Jeżeli dłużnik wnosi o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu, powinien ponadto dołączyć do wniosku:

- 1) propozycje układowe wraz z propozycjami finansowania wykonania układu;
- 2) rachunek przepływów pieniężnych za ostatnie dwanaście miesięcy, jeżeli obowiązany był do prowadzenia dokumentacji umożliwiającej sporządzenie takiego rachunku.

3. Jeżeli dłużnik nie może dołączyć do wniosku dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2, powinien podać przyczyny ich niedołączenia oraz je uprawdopodobnić.

Art. 24. [Wymóg uprawdopodobnienia wierzytelności] Jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości zgłasza wierzyciel, powinien uprawdopodobnić swoją wierzytelność, a ponadto, jeżeli wnosi o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu, powinien dołączyć wstępne propozycje układowe.

Art. 25. [Oświadczenie co do prawdziwości danych] 1. Wraz z wnioskiem o ogłoszenie upadłości dłużnik jest obowiązany złożyć oświadczenie na piśmie co do prawdziwości danych zawartych we wniosku.

2. Jeżeli oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, nie jest zgodne z prawdą, dłużnik ponosi odpowiedzialność za szkodę

³ Art. 22 ust. 1 pkt 4 w brzmieniu ustawy z dnia 27.01.2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 173), która wchodzi w życie 2.03.2012 r.

⁴ Art. 22 ust. 2 w brzmieniu ustawy z dnia 25.03.2011 r. (Dz.U. Nr 106, poz. 622), która wchodzi w życie 1.10.2011 r.

⁵ Art. 22 ust. 2a dodany ustawą z dnia 25.03.2011 r. (Dz.U. Nr 106, poz. 622), która wchodzi w życie 1.10.2011 r.

wyrządzoną na skutek podania nieprawdziwych danych we wniosku o ogłoszenie upadłości.

3. W razie niezłożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, wniosek zwraca się bez wzywania dłużnika do jego uzupełnienia.

Dział III. Przepisy o postępowaniu

Art. 26. [Uczestnicy postępowania] 1. Uczestnikiem postępowania o ogłoszenie upadłości jest każdy, kto złożył wniosek o ogłoszenie upadłości, oraz dłużnik.

2. O złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości przedsiębiorstwa państwowego albo jednoosobowej spółki Skarbu Państwa sąd niezwłocznie zawiadamia odpowiednio organ założycielski albo ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, który w terminie dwóch tygodni może złożyć sądowi opinię w sprawie.

Art. 26¹. [Ustanowienie kuratora] 1. Jeżeli dłużnik nie ma zdolności procesowej i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy, a także gdy w składzie organów dłużnika będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zachodzą braki uniemożliwiające ich działanie, sąd upadłościowy ustanawia dla niego kuratora. Kuratora ustanowionego na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym albo na podstawie art. 42 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, powołuje się na kuratora, o którym mowa w niniejszym przepisie.

2. Ustanowienie kuratora nie stanowi przeszkody do usunięcia, na podstawie zasad ogólnych, braku zdolności procesowej albo braków w składzie organów uniemożliwiających ich działanie.

3.⁶ Wynagrodzenie kuratora ustala sąd w wysokości stosownej do nakładu pracy kuratora. Wynagrodzenie kuratora obowiązującego do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie z obowiązującą stawką tego podatku. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

4. Przepisy ust. 1 i 3 stosuje się odpowiednio w przypadku śmierci dłużnika po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 27. [Niejawność posiedzenia] 1. Sąd rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym. Może jednak wyznaczyć rozprawę, jeżeli uzna to za konieczne.

2. Sąd może na posiedzeniu niejawnym przeprowadzić postępowanie dowodowe w całości lub w części także wówczas, gdy wyznaczono rozprawę.

3. Postanowienie w sprawie ogłoszenia upadłości sąd wydaje w terminie dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku. Zażalenie na postanowienie w sprawie ogłoszenia upadłości sąd drugiej instancji rozpoznaje w terminie miesiąca od dnia przedstawienia mu akt sprawy.

Art. 28.⁷ [Zwrot z powodu braków formalnych] 1. Wniosek o ogłoszenie upadłości nieodpowiadający wymogom określonym w ustawie lub nienależycie opłacony zwraca się bez wezwania o uzupełnienie lub opłacenie wniosku, jeżeli został on zgłoszony przez wnioskodawcę reprezentowanego przez adwokata lub radcę prawnego.

2. W terminie tygodniowym od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie z przyczyn określonych w ust. 1 wniosek ponownie złożony, odpowiadający wymogom ustawowym i należycie opłacony, wywołuje skutek od daty pierwotnego wniesienia. Skutek taki nie występuje w razie kolejnego zwrotu z tej samej przyczyny.

Art. 29. [Zwrot wniosku] Jeżeli na skutek braku lub wskazania nieprawidłowego adresu dłużnika lub niewykonania innych zarządzeń nie można nadać sprawie dalszego biegu, wniosek o ogłoszenie upadłości zwraca się.

Art. 30. [Przesłuchanie dłużnika] 1. Sąd może w razie potrzeby wysłuchać dłużnika oraz wierzyciela będącego wnioskodawcą, a w sprawie upadłości przedsiębiorstwa państwowego albo jednoosobowej spółki Skarbu Państwa także odpowiednio organ założycielski albo przedstawiciela ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.

2. Sąd wysłuchuje dłużnika z zachowaniem przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o przesłuchaniu stron, po odebraniu od niego przyrzeczenia.

3. Gdyby wysłuchanie, o którym mowa w ust. 2, było niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, sąd może zażądać od dłużnika złożenia wyjaśnień na piśmie z podpisem notarialnie poświadczonym, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań. Wyjaśnienia te są dowodem w sprawie.

4. Do wysłuchania innych osób stosuje się przepis art. 217.

Art. 31. [Dowód z opinii biegłego] Sąd może dopuścić dowód z opinii biegłego w celu zbadania stanu przedsiębiorstwa oraz zachowania terminu, o którym mowa w art. 21 ust. 1.

Art. 32. [Zwolnienie od kosztów sądowych] 1. W stosunku do dłużnika nie stosuje się przepisów o zwolnieniu od kosztów sądowych.

2. Jeżeli wierzyciel cofnął wniosek o ogłoszenie upadłości po wykonaniu przez dłużnika zobowiązań, o których mowa w art. 11, kosztami sądowymi obciąża się dłużnika.

3. Kosztami sądowymi obciąża się dłużnika w razie oddalenia wniosku na podstawie art. 12 ust. 1 albo art. 13.

4. W sprawach, o których mowa w ust. 2 i 3, dłużnik obowiązany jest również do zwrotu kosztów poniesionych przez wierzyciela.

5. Od wnioskodawcy sąd może zażądać zaliczki na koszty postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości pod rygorem odrzucenia wniosku. Przepisu nie stosuje się w przypadku gdy wnioskodawcą jest dłużnik. Na postanowienie sądu zażalenie nie przysługuje.

Art. 33. [Zażalenia na postanowienie] 1. Zażalenie przysługuje na postanowienie sądu kończące postępowanie oraz w przypadkach określonych w ustawie.

2. Od postanowienia sądu drugiej instancji skarga kasacyjna nie przysługuje.

3.⁸ Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie przysługuje.

Art. 34. [Skutki wniosku złożonego w złej wierze] 1. W przypadku złożenia przez wierzyciela wniosku w złej wierze, sąd, oddalając wniosek o ogłoszenie upadłości, obciąży wierzyciela kosztami postępowania i może nakazać wierzycielowi złożenie publicznego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie.

2. W przypadku oddalenia wniosku wierzyciela o ogłoszenie upadłości złożonego w złej wierze, dłużnikowi, a także osobie trzeciej przysługuje przeciwko wierzycielowi roszczenie o naprawienie szkody.

Art. 35. [Odesłanie do KPC] W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania w przedmiocie

⁶ Art. 26¹ ust. 3 w brzmieniu ustawy z dnia 9.06.2011 r. (Dz.U. Nr 142, poz. 828), która wchodzi w życie 23.07.2011 r.

⁷ Art. 28 w brzmieniu ustawy z dnia 22.10.2010 r. (Dz.U. Nr 230, poz. 1509), która wchodzi w życie 22.12.2010 r.

⁸ Art. 33 ust. 3 dodany ustawą z dnia 22.07.2010 r. (Dz.U. Nr 155, poz. 1037), która wchodzi w życie 25.09.2010 r.

ogłoszenia upadłości stosuje się odpowiednio przepisy księgi pierwszej części pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego, z wyjątkiem przepisów o zawieszeniu i wznowieniu postępowania.

Dział IV. Postępowanie zabezpieczające

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Art. 36. [Działanie z urzędu] Jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości złożył dłużnik, sąd z urzędu dokonuje zabezpieczenia majątku dłużnika. Jeżeli z wnioskiem o ogłoszenie upadłości wystąpił wierzyciel lub inny uprawniony zabezpieczenia dokonuje się na jego żądanie. W przedmiocie zabezpieczenia sąd orzeka niezwłocznie.

Art. 37. [Odpowiednie stosowanie przepisów KPC] W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania zabezpieczającego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu zabezpieczającym.

Rozdział 2. Zabezpieczenie majątku dłużnika

Art. 38. 1. Sąd może zabezpieczyć majątek dłużnika przez ustanowienie tymczasowego nadzorca sądowego. Do tymczasowego nadzorca sądowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 76 ust. 3, art. 157, 159–162, art. 164 ust. 2, art. 165–168, 170–172, 180 i 181.

2. O wynagrodzeniu tymczasowego nadzorca sądowego orzeka sąd na jego wniosek złożony w terminie siedmiu dni od dnia powiadomienia o odwołaniu lub od dnia wygaśnięcia funkcji.

Art. 39. [Czynności zabezpieczające sądu] Na wniosek dłużnika sąd może zawiesić prowadzoną przeciwko niemu egzekucję wierzytelności objętej z mocy prawa układem, jeżeli egzekucja mogłaby uniemożliwić lub utrudnić przyjęcie układu. Jeżeli zawieszenie dotyczy egzekucji z rachunku bankowego sąd może także uchylić zajęcie.

Art. 40. [Zarząd przymusowy nad majątkiem] 1. Sąd może stosować inne sposoby zabezpieczenia, w tym także zabezpieczenie przez ustanowienie zarządu przymusowego nad majątkiem dłużnika, jeżeli zachodzi obawa, że dłużnik będzie ukrywał swój majątek lub w inny sposób działał na szkodę wierzycieli, a także gdy dłużnik nie wykonuje poleceń tymczasowego nadzorca sądowego.

2. Ustanawiając zabezpieczenie przez zarząd przymusowy, sąd wyznacza zarządcę przymusowego oraz określa zakres i sposób wykonywania zarządu.

3. Do czynności dłużnika dotyczących jego majątku objętego zarządem przymusowym stosuje się odpowiednio przepisy art. 77–79.

4. Do zarządcy przymusowego stosuje się odpowiednio przepis art. 38 ust. 2 oraz przepisy ustawy dotyczące zarządcy.

Art. 41. (uchylony)

Art. 42. [Zażalenie na postanowienie] Na postanowienie co do sposobu zabezpieczenia przysługuje zażalenie.

Art. 43. [Zabezpieczenia po ogłoszeniu upadłości] Po ogłoszeniu upadłości zabezpieczenia w postaci ustanowienia tymczasowego nadzorca sądowego albo zarządu przymusowego upadają z chwilą objęcia majątku upadłego dłużnika w zarząd przez syndyka albo zarządcę albo objęcia nadzoru przez nadzorcę sądowego. Inne zabezpieczenia zastosowane przez sąd po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości upadają z dniem ogłoszenia upadłości.

Dział V. Wstępne zgromadzenie wierzycieli

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Art. 44. [Podstawy zwołania] 1. Sąd może zwołać wstępne zgromadzenie wierzycieli w celu podjęcia uchwały

co do sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego, wyboru rady wierzycieli oraz zawarcia układu.

2. Nie zwołuje się wstępnego zgromadzenia wierzycieli, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że jego przeprowadzenie pociągałoby za sobą nadmierne koszty, jak również gdy suma spornych wierzytelności przekracza 15% ogólnej sumy wierzytelności.

Art. 45. [Uchwały podjęte przez wierzycieli] 1. Wstępne zgromadzenie wierzycieli może podjąć uchwały co do prowadzenia dalszego postępowania upadłościowego z możliwością zawarcia układu albo likwidacji majątku (sposób prowadzenia postępowania) oraz wyboru rady wierzycieli; może także wyrazić opinię co do wyboru osoby syndyka, nadzorca sądowego albo zarządcy.

2. Na wstępnym zgromadzeniu wierzycieli można także zawrzeć układ, jeżeli uczestniczy w nim co najmniej połowa wierzycieli mających łącznie trzy czwarte ogólnej sumy wierzytelności stwierdzonych tytułami egzekucyjnymi albo bezspornych lub uprawdopodobnionych.

3. Projekt spisu wierzytelności sporządza dłużnik lub tymczasowy nadzorca sądowy albo zarządca przymusowy, jeżeli był ustanowiony. Sędzia zatwierdza projekt spisu wierzytelności przed podjęciem uchwał, o których mowa w ust. 1, oraz przed zawarciem układu, o którym mowa w ust. 2. Do spisu wierzytelności stosuje się odpowiednio przepisy art. 245 ust. 1 oraz art. 246–251.

Art. 46. [Przewodniczący] 1. Wstępnemu zgromadzeniu wierzycieli przewodniczy sędzia wyznaczony ze składu sądu rozpoznającego wniosek o ogłoszenie upadłości.

2. Wstępne zgromadzenie wierzycieli nie ulega odroczeniu. Ponowne jego wyznaczenie możliwe jest tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Nieobecność dłużnika, nawet usprawiedliwiona, nie stanowi przeszkody do podjęcia uchwał.

Art. 47. [Przebieg postępowania] 1. Sąd prowadzi postępowanie zgodnie z uchwałą wstępnego zgromadzenia wierzycieli co do sposobu prowadzenia postępowania oraz wyboru rady wierzycieli, chyba że uchwała jest sprzeczna z prawem.

2. Sprzeczność z prawem uchwały wstępnego zgromadzenia wierzycieli sąd stwierdza postanowieniem.

Art. 48. [Odpowiednie stosowanie przepisów] W sprawach nieuregulowanych w niniejszym dziale do wstępnego zgromadzenia wierzycieli stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o zgromadzeniu wierzycieli, a w sprawach dotyczących zawarcia układu i skutków układu – przepisy tytułu VI, z tym że listę wierzytelności zastępuje spis wierzytelności, o którym mowa w art. 45 ust. 3.

Rozdział 2. Uczestnicy

Art. 49. [Uczestnicy wstępnego zgromadzenia wierzycieli] We wstępnym zgromadzeniu wierzycieli mają prawo uczestniczyć dłużnik, tymczasowy nadzorca sądowy albo zarządca przymusowy ustanowieni w postępowaniu zabezpieczającym oraz wierzyciele, których wierzytelności stwierdzone są tytułami egzekucyjnymi.

Art. 50. [Dopuszczenie innych wierzycieli] We wstępnym zgromadzeniu wierzycieli mają prawo uczestniczyć także inni wierzyciele, jeżeli ich wierzytelności są bezsporne lub uprawdopodobnione i zostali dopuszczeni przez sąd lub sędzię wyznaczonego do prowadzenia wstępnego zgromadzenia wierzycieli.

Dział VI. Orzeczenie o ogłoszeniu upadłości

Art. 51. [Postanowienie; forma i skuteczność] 1. Uwzględniając wniosek o ogłoszenie upadłości, sąd wydaje postanowienie o ogłoszeniu upadłości, w którym:

- 1) wymienia imię i nazwisko, nazwę albo firmę, miejsce zamieszkania albo siedzibę upadłego dłużnika (upadłego);
- 2) określa sposób prowadzenia postępowania;
- 3) określa, czy i w jakim zakresie upadły będzie sprawował zarząd swoim majątkiem, jeżeli postępowanie będzie prowadzone z możliwością zawarcia układu;
- 4) wzywa wierzycieli upadłego do zgłoszenia wierzytelności w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż miesiąc i nie dłuższym niż trzy miesiące;
- 5) wzywa osoby, którym przysługują prawa oraz prawa i roszczenia osobiste ciężące na nieruchomości należącej do upadłego, jeżeli nie zostały ujawnione przez wpis w księdze wieczystej, do ich zgłoszenia w wyznaczonym terminie nie krótszym niż miesiąc i nie dłuższym niż trzy miesiące, pod rygorem utraty prawa powoływania się na nie w postępowaniu upadłościowym;
- 6) wyznacza sędziego-komisarza oraz syndyka albo nadzorcę sądowego, albo zarządcę;
- 7)⁹ oznacza godzinę wydania postanowienia, jeżeli upadły jest uczestnikiem podlegającego prawu polskiemu lub prawu innego państwa członkowskiego systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, lub niebędącym uczestnikiem podmiotem prowadzącym system interoperacyjny w rozumieniu tej ustawy.

2. Postanowienie o ogłoszeniu upadłości jest skuteczne i wykonalne z dniem jego wydania, chyba że przepis szczególnie stanowi inaczej.

Art. 52. [Data upadłości] Data wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości jest datą upadłości. W przypadku wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości po ponownym rozpoznaniu sprawy w następstwie uchylecia postanowienia przez sąd drugiej instancji za datę upadłości uważa się datę wydania pierwszego postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

Art. 53. [Ogłoszenie upadłości] 1. Postanowienie o ogłoszeniu upadłości podaje się niezwłocznie do publicznej wiadomości przez obwieszczenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym oraz opublikowanie w dzienniku o zasięgu lokalnym.

2. Postanowienie w przedmiocie ogłoszenia upadłości doręcza się syndykowi, nadzorcę sądowemu albo zarządcy, upadłemu albo jego spadkobiercy oraz wierzycielowi, który żądał ogłoszenia upadłości. Postanowienie w przedmiocie upadłości przedsiębiorstwa państwowego albo jednoosobowej spółki Skarbu Państwa doręcza się także odpowiednio organowi założycielskiemu albo ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa.

3.¹⁰ Jeżeli upadły jest uczestnikiem podlegającego prawu polskiemu lub prawu innego państwa członkowskiego systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, lub niebędącym uczestnikiem podmiotem prowadzącym system interoperacyjny w rozumieniu tej ustawy, postanowienie o ogłoszeniu upadłości doręcza się także Prezesowi Narodowego Banku Polskiego, po uprzednim powiadomieniu go o godzinie wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

4. Jeżeli upadły jest spółką publiczną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, postanowienie o ogłoszeniu upadłości doręcza się także Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Finansowego.

5. O ogłoszeniu upadłości powiadamia się Komisję Nadzoru Finansowego, a także właściwą izbę skarbową i właściwy oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Powiadomienie Komisji Nadzoru Finansowego następuje w dniu ogłoszenia upadłości i dokonuje się go przy zastosowaniu środków bezpośredniego przekazu informacji, takich jak telefon, faks, poczta elektroniczna.

6. Jeżeli upadły jest operatorem publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawcą publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. Nr 171, poz. 1800, z późn. zm.), o ogłoszeniu upadłości powiadamia się Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Powiadomienie następuje w dniu ogłoszenia upadłości i dokonuje się go przy zastosowaniu środków bezpośredniego przekazu informacji, takich jak telefon, faks, poczta elektroniczna.

Art. 54. [Zażalenie na postanowienie] 1. Na postanowienie o ogłoszeniu upadłości zażalenie przysługuje wyłącznie upadłemu, a na postanowienie oddalające wniosek o ogłoszenie upadłości – wyłącznie wnioskodawcy.

2. Sąd drugiej instancji nie może orzec o ogłoszeniu upadłości.

3. W razie uchylecia postanowienia o ogłoszeniu upadłości i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca zachowują swoje uprawnienia, a czynności przez nich dokonane pozostają w mocy.

Art. 55. [Układ] 1. Jeżeli na wstępnym zgromadzeniu wierzycieli zawarto układ, sąd wydaje postanowienie o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu wraz z postanowieniem o zatwierdzeniu układu.

2. Do postanowienia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 51 ust. 1 pkt 1, 2, 7 i art. 53.

Art. 56. [Zażalenie na postanowienie o zatwierdzeniu układu] 1. Wierzyciele upadłego, którzy nie zostali zawiadomieni o wstępnym zgromadzeniu wierzycieli, oraz wierzyciele, którzy głosowali przeciw układowi, mogą w terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia o zatwierdzeniu układu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym wnieść zażalenie na postanowienie o zatwierdzeniu układu.

2. Sąd uchyla postanowienie o zatwierdzeniu układu, jeżeli układ jest sprzeczny z prawem albo jeżeli jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany, jak również gdy jest rażąco krzywdzący dla wierzycieli, którzy wnieśli zażalenie.

3. W razie uchylecia postanowienia o zatwierdzeniu układu sąd prowadzi postępowanie według przepisów tytułu II, bez ponownego zwoływania wstępnego zgromadzenia wierzycieli.

Tytuł III. Skutki ogłoszenia upadłości**Dział I. Skutki ogłoszenia upadłości co do osoby upadłego**

Art. 57. [Obowiązek wskazania i wydania majątku]

1. Jeżeli ogłoszono upadłość obejmującą likwidację majątku upadłego, upadły jest obowiązany wskazać i wydać syndykowi cały swój majątek, a także wydać wszystkie dokumenty dotyczące jego działalności, majątku oraz rozliczeń, w szczególności księgi rachunkowe, inne ewidencje prowadzone dla celów podatkowych i korespondencję. Wykonanie tego obowiązku upadły potwierdza w formie oświadczenia na piśmie, które składa sędziemu-komisarzowi.

2. Upadły jest obowiązany udzielać sędziemu-komisarzowi i syndykowi wszelkich potrzebnych wyjaśnień dotyczących swojego majątku.

⁹ Art. 51 ust. 1 pkt 7 w brzmieniu ustawy z dnia 27.01.2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 173), która wchodzi w życie 2.03.2012 r.

¹⁰ Art. 53 ust. 3 w brzmieniu ustawy z dnia 27.01.2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 173), która wchodzi w życie 2.03.2012 r.

3. Sędzia-komisarz może postanowić, aby upadły będący osobą fizyczną nie opuszczał terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez jego zezwolenia.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do członków organu zarządzającego upadłego niebędącego osobą fizyczną.

5. Na postanowienie sędziego-komisarza, o którym mowa w ust. 3 i 4, przysługuje zażalenie.

Art. 58. [Zastosowanie środków przymusu] 1. Jeżeli upadły ukrywa się lub ukrywa swój majątek w sprawie, w której wydano postanowienie o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację jego majątku, sędzia-komisarz może zastosować wobec upadłego środki przymusu określone w Kodeksie postępowania cywilnego dla egzekucji świadczeń niepieniężnych.

2. Sędzia-komisarz może zastosować środki przymusu wobec upadłego, który uchybia swoim obowiązkom albo po ogłoszeniu upadłości dopuszcza się czynów mających na celu ukrycie majątku, obciążenie go pozornymi zobowiązaniami lub w jakikolwiek sposób utrudnia ustalenie składu masy upadłości.

3. Sędzia-komisarz uchyli środki przymusu, gdy ustanie potrzeba ich stosowania.

4. Na postanowienie w sprawie środków przymusu przysługuje zażalenie.

Art. 59. [Inne obowiązki upadłego] 1. W razie ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu, jeżeli sąd nie nałoży na upadłego dalej idących obowiązków, upadły jest obowiązany udzielać sędziemu-komisarzowi i nadzorcy sądowemu wszelkich potrzebnych wyjaśnień dotyczących jego majątku objętego postępowaniem, jak również umożliwić nadzorcy sądowemu zapoznanie się z przedsiębiorstwem upadłego, a w szczególności z jego księgami rachunkowymi.

2. Wobec upadłego, który nie wykonuje obowiązków określonych w ust. 1, sędzia-komisarz może stosować środki przymusu określone w Kodeksie postępowania cywilnego dla egzekucji świadczeń niepieniężnych.

Art. 60. [Odpowiednie stosowanie przepisów] W razie ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu, przepisy art. 57 i art. 58 stosuje się odpowiednio, jeżeli upadły pozbawiony został prawa zarządu swoim majątkiem.

Art. 60¹. [Firma w upadłości likwidacyjnej lub układowej] Po ogłoszeniu upadłości przedsiębiorca występuje w obrocie pod dotychczasową firmą z dodaniem oznaczenia „w upadłości likwidacyjnej” albo „w upadłości układowej”.

Dział II. Skutki ogłoszenia upadłości co do majątku upadłego

Rozdział 1. Masa upadłości

Oddział 1. Przepisy ogólne

Art. 61. [Masa upadłości] Z dniem ogłoszenia upadłości majątek upadłego staje się masą upadłości, która służy zaspokojeniu wierzycieli upadłego.

Art. 62. [Skład masy] W skład masy upadłości wchodzi majątek należący do upadłego w dniu ogłoszenia upadłości oraz nabyty przez upadłego w toku postępowania upadłościowego, z zastrzeżeniem art. 63–67.

Art. 63. [Wyłączenia] 1. Nie wchodzi do masy upadłości:

- 1) mienie, które jest wyłączone od egzekucji według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;

- 2) wynagrodzenie za pracę upadłego w części niepodlegającej zajęciu;
- 3)¹¹ kwota uzyskana z tytułu realizacji zastawu rejestrowego lub hipoteki, jeżeli upadły pełnił funkcję administratora zastawu lub hipoteki, w części przypadającej zgodnie z umową powołującą administratora pozostałym wierzycielom.

2. Uchwała zgromadzenia wierzycieli może wyłączyć z masy upadłości inne składniki mienia upadłego.

Art. 64. [Środki na pomoc socjalną] 1. Mienie przeznaczone na pomoc dla pracowników upadłego i ich rodzin, stanowiące zgromadzone na odrębnym rachunku bankowym środki pieniężne zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, tworzonego na podstawie przepisów o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, wraz z przypadającymi po ogłoszeniu upadłości kwotami pochodzącymi ze zwrotu udzielonych pożyczek na cele mieszkaniowe, wpłatami odsetek bankowych od środków tego funduszu oraz opłatami pobieranymi od korzystających z usług i świadczeń socjalnych finansowanych z tego funduszu organizowanych przez upadłego, nie wchodzi w skład masy upadłości. Składniki tego mienia oznacza sędzia-komisarz.

2. Mieniem, o którym mowa w ust. 1, zarządza upadły, chyba że został ustanowiony likwidator, kurator bądź przedstawiciel albo reprezentant upadłego ustanowiony na podstawie przepisów o przedsiębiorstwach państwowych, wydatkując zgromadzone na odrębnym rachunku bankowym funduszu środki na cele i według zasad określonych w przepisach o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

3. Niewykorzystane środki, o których mowa w ust. 1, zwiększają Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Art. 65. [Włączenie do masy upadłości] 1. Jeżeli syndyk masy upadłości, nadzorca sądowy albo zarządca odmówił wstąpienia do postępowania sądowego lub administracyjnego dotyczącego mienia upadłego lub gdy wystąpił z tego postępowania, domniemywa się, że mienie objęte postępowaniem nie wchodzi do masy upadłości.

2. Po zakończeniu postępowania, o którym mowa w ust. 1, sędzia-komisarz może polecić syndykowi, nadzorcy sądowemu albo zarządcy włączenie do masy upadłości mienia zasądzonego upadłemu w tym postępowaniu.

Art. 65a. [Fundusz sekurytyzacyjny; masa upadłości] 1. W skład masy upadłości upadłego będącego stroną umowy o subpartycypację, o której mowa w art. 183 ust. 4 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz.U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.), nie wchodzi wierzytelności będące przedmiotem tej umowy.

2. Fundusz sekurytyzacyjny wstępuje w prawa upadłego z tytułu wierzytelności podlegających wyłączeniu zgodnie z ust. 1 oraz zabezpieczeń tych wierzytelności.

3. Syndyk lub zarządca przekazuje funduszowi sekurytyzacyjnemu świadczenia otrzymane od dłużników z tytułu wierzytelności, o których mowa w ust. 1, oraz dłużników z tytułu zabezpieczeń tych wierzytelności.

Art. 66. [Mienie uczestnika systemu upadłości] 1. W skład masy upadłości uczestnika systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, nie wchodzi mienie upadłego wymienione w art. 80, a także inne aktywa niezbędne do wykonania obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie, które powstały przed ogłoszeniem upadłości, z zastrzeżeniem ust. 3.

¹¹ Art. 63 ust. 1 pkt 3 dodany ustawą z dnia 26.06.2009 r. (Dz.U. Nr 131, poz. 1075), która wchodzi w życie 20.02.2011 r.

2. W celu wykonania obowiązków określonych w ust. 1 podmiot prowadzący system jest upoważniony do dysponowania tym mieniem.

3. Mienie, o którym mowa w ust. 1, pozostałe po wykonaniu obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie, wchodzi do masy upadłości.

Art. 67.¹² [Przedmiot zabezpieczenia] 1. Z zastrzeżeniem przepisów art. 12 ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, przedmiot zabezpieczenia ustanowionego w związku z uczestnictwem w systemie płatności lub systemie rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, na rzecz podmiotu prowadzącego ten system lub na rzecz uczestnika tego systemu, nie wchodzi do masy upadłości:

- 1) uczestnika tego systemu lub uczestnika współpracującego z nim systemu interoperacyjnego, który ustanowił to zabezpieczenie,
  - 2) niebędącego uczestnikiem podmiotu prowadzącego system interoperacyjny współpracujący z tym systemem,
  - 3) jakiegokolwiek innego podmiotu, który ustanowił to zabezpieczenie
- w razie ogłoszenia upadłości któregokolwiek z nich.

2. Z zastrzeżeniem przepisów art. 12 ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, przedmiot zabezpieczenia ustanowionego na rzecz Narodowego Banku Polskiego, banku centralnego innego państwa członkowskiego w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, lub Europejskiego Banku Centralnego, przez podmiot dokonujący operacji z tymi bankami lub przez jakikolwiek inny podmiot, nie wchodzi do masy upadłości w razie ogłoszenia upadłości któregokolwiek z nich.

3. Prawa podmiotu, na rzecz którego zostało ustanowione zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 1 lub 2, do zaspokojenia się z tego zabezpieczenia nie ogranicza ogłoszenie upadłości podmiotu, który ustanowił to zabezpieczenie.

Oddział 2. Ustalanie składu masy upadłości

Art. 68. [Podstawy do ustalania] 1. Syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca ustala skład masy upadłości na podstawie wpisów w księgach upadłego oraz dokumentów bezspornych.

2. W razie ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu sędzia-komisarz może postanowić, aby ustalenia składu masy dokonał upadły pod nadzorem nadzorca sądowego.

Art. 69. [Spis inwentarza] 1. Ustalenie składu masy upadłości następuje przez sporządzenie spisu inwentarza.

2. Wraz ze spisem inwentarza dokonuje się oszacowania majątku wchodzącego do masy upadłości.

3. Domniemywa się, że rzeczy znajdujące się w posiadaniu upadłego w dniu ogłoszenia upadłości należą do majątku upadłego.

Oddział 3. Wyłączenia z masy upadłości

Art. 70. [Składniki podlegające wyłączeniu] Składniki mienia nienależące do majątku upadłego podlegają wyłączeniu z masy upadłości.

Art. 70¹. [Odesłanie do przepisów o zastawie] Przepisów o wyłączeniu z masy upadłości nie stosuje się do rzeczy, wierzytelności i innych praw majątkowych przeniesionych przez upadłego na wierzyciela w celu zabezpieczenia wierzytelności. Do przedmiotów tych oraz do zabezpieczonych w ten sposób wierzytelności stosuje się

odpowiednio przepisy ustawy dotyczące zastawu i wierzytelności zabezpieczonych zastawem.

Art. 71. [Prawo do świadczenia] 1. W razie zbycia przez upadłego mienia, które podlega wyłączeniu, świadczenie otrzymane za zbyte mienie wydaje się osobie, do której mienie to należało, jeżeli świadczenie jest wyodrębnione w masie upadłości.

2. W razie zbycia przez syndyka albo zarządcę mienia, które podlegało wyłączeniu, osoba, do której prawo to należało, może żądać wydania świadczenia wzajemnego uzyskanego w zamian za to mienie.

3. Jeżeli świadczenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie zostało spełnione przed zgłoszeniem żądania wydania, prawo do świadczenia przechodzi na mającego prawo do wyłączonego mienia.

Art. 72. [Żądanie wydania mienia] Osoba, do której należy mienie podlegające wyłączeniu, może żądać jego wydania lub świadczenia wzajemnego za jednoczesnym zwrotem wydatków na utrzymanie tego mienia lub na uzyskanie świadczenia wzajemnego, poniesionych przez upadłego lub z masy upadłości.

Art. 73. [Wniosek o wyłączenie z masy] 1. We wniosku o wyłączenie z masy upadłości należy zgłosić wszelkie twierdzenia, zarzuty i dowody na ich poparcie pod rygorem utraty prawa powoływania ich w toku dalszego postępowania, chyba że powołanie ich we wniosku było niemożliwe.

2. Sędzia-komisarz rozpoznaje wniosek o wyłączenie z masy upadłości w terminie jednego miesiąca od dnia jego złożenia po wysłuchaniu syndyka, nadzorca sądowego albo zarządcy.

3–4. (*uchylone*)

5. Postanowienie sędziego-komisarza o wyłączeniu z masy upadłości podlega obwieszczeniu.

6. Postanowienie w przedmiocie wyłączenia z masy upadłości wymaga uzasadnienia. Na postanowienie o wyłączeniu z masy upadłości przysługuje zażalenie upadłemu i wierzycielom.

Art. 74. [Powództwo o wyłączenie] 1. W razie oddalenia wniosku o wyłączenie z masy upadłości wnioskodawca może w drodze powództwa żądać wyłączenia mienia z masy upadłości.

2. Powództwo wnosi się do sądu upadłościowego w terminie miesiąca od dnia doręczenia postanowienia sędziego-komisarza o odmowie wyłączenia z masy upadłości.

3. Powództwo może być oparte wyłącznie na twierdzeniach i zarzutach zgłoszonych we wniosku o wyłączenie z masy upadłości. Inne twierdzenia i zarzuty mogą być zgłoszone tylko wtedy, gdy powód wykaże, że ich wcześniejsze zgłoszenie było niemożliwe. Niezależnie od wyniku sprawy sąd obciąży powoda kosztami procesu, jeżeli powołał nowe dowody istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, których nie zgłosił we wniosku o wyłączenie.

4. Sąd może zabezpieczyć powództwo przez ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania mienia objętego żądaniem wyłączenia z masy upadłości.

Oddział 4. Czynności upadłego dotyczące mienia wchodzącego w skład masy upadłości

Art. 75. [Prawo zarządu] 1. Jeżeli ogłoszono upadłość obejmującą likwidację majątku upadłego, upadły traci prawo zarządu oraz możliwość korzystania i rozporządzania mieniem wchodzącym do masy upadłości.

¹² Art. 67 w brzmieniu ustawy z dnia 27.01.2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 173), która wchodzi w życie 2.03.2012 r.

2. Sędzia-komisarz określa zakres i czas korzystania przez upadłego lub osoby mu bliskie, którzy w dacie ogłoszenia upadłości zamieszkiwali w mieszkaniu znajdującym się w lokalu lub w budynku wchodzącym do masy upadłości, z tego mieszkania.

3. W przypadku ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu, jeżeli pozbawiono upadłego prawa zarządu nad całością lub częścią mienia wchodzącego do masy upadłości, przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 76. [Ustanowienie zarządcy przez sąd] 1. W postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu zarząd mieniem wchodzącym w skład masy upadłości sprawuje upadły pod nadzorem nadzorca sądowego, chyba że sąd ustanowił zarządcę. Sąd ustanawia zarządcę, jeżeli upadły nie daje rękojmi należytego sprawowania zarządu.

2. Sąd z urzędu uchyła zarząd własny upadłego i ustanawia zarządcę, jeżeli:

- 1) upadły choćby nieumyślnie naruszył prawo w zakresie sprawowania zarządu;
- 2) sposób sprawowania przez niego zarządu nie daje gwarancji wykonania układu.

3. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, upadły sprawujący zarząd własny jest uprawniony do dokonywania czynności zwykłego zarządu. Na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu jest wymagana zgoda nadzorca sądowego, chyba że ustawa przewiduje zgodę rady wierzycieli.

Art. 77. [Nieważność czynności upadłego] 1. Czynności prawne upadłego dotyczące mienia wchodzącego do masy upadłości, wobec którego upadły utracił prawo zarządu, są nieważne.

2. Na wniosek osoby trzeciej sędzia-komisarz może nakazać zwrot na jej rzecz z masy upadłości jej świadczenia wzajemnego, które osoba ta świadczyła w związku z dokonaniem przez nią z upadłym czynności prawnej, o której mowa w ust. 1. Do zwrotu tego świadczenia stosuje się odpowiednio przepisy o nienależnym świadczeniu.

3. Zwrot świadczenia, o którym mowa w ust. 2, można nakazać, jeżeli czynność prawna została podjęta po ogłoszeniu upadłości i przed obwieszczeniem w Monitorze Sądowym i Gospodarczym postanowienia o ogłoszeniu upadłości, a osoba trzecia przy zachowaniu należytej staranności nie mogła wiedzieć o ogłoszeniu upadłości. Na postanowienie sędziego-komisarza osobie tej przysługuje zażalenie.

4.¹³ Przepisu ust. 1 nie stosuje się do ustanowienia zabezpieczenia finansowego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych (Dz.U. Nr 91, poz. 871, z późn. zm.), jeżeli zawarcie umowy lub ustanowienie zabezpieczenia finansowego nastąpiło w dniu ogłoszenia upadłości, a uprawniony z zabezpieczenia wykaze, że nie wiedział i przy zachowaniu należytej staranności nie mógł wiedzieć o wszczęciu postępowania upadłościowego. Przepisu ust. 1 nie stosuje się również do zabezpieczeń, o których mowa w art. 67.

Art. 78. [Obowiązek spełnienia świadczenia] Spełnienie świadczenia do rąk upadłego pozbawionego prawa zarządu masą upadłości dokonane po obwieszczeniu o ogłoszeniu upadłości w Monitorze Sądowym i Gospodarczym nie zwalnia z obowiązku spełnienia świadczenia do masy upadłości, chyba że równowartość świadczenia została przekazana przez upadłego do masy upadłości.

Art. 79. [Odpowiednie stosowanie] Przepisy art. 77 i 78 stosuje się również do czynności, które podlegają ujawnieniu w księdze wieczystej i rejestrach, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Art. 80.¹⁴ [Zobowiązania wynikające ze zleceń rozrachunku] 1. Ogłoszenie upadłości uczestnika systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, bez względu na to, czy orzeczone zostało z możliwością zawarcia układu, czy w celu likwidacji majątku, nie wstrzymuje możliwości wykorzystania:

- 1) środków pieniężnych i instrumentów finansowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 131, poz. 763 i Nr 234, poz. 1391), zgromadzonych i zapisanych na jego rachunku rozliczeniowym, nieobciążonych prawem rzeczowym na rzecz osób trzecich,
- 2) instrumentów finansowych zapisanych na rachunku rozliczeniowym upadłego, jako przedmiot zabezpieczenia kredytu uzyskanego w ramach systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, jeżeli kredyt taki może być udostępniony w ramach istniejącej umowy o kredyt

– w celu wykonania zobowiązań upadłego wynikających ze zleceń rozrachunku wprowadzonych do systemu najpóźniej w dniu roboczym systemu rozpoczynającym się w dniu, w którym została ogłoszona upadłość.

2. Za dzień roboczy systemu uznaje się określony przez zasady funkcjonowania systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, cykl wykonywania zleceń, w trakcie którego dokonywane są rozliczenia lub rozrachunki oraz występują inne operacje z tym związane; dzień ten może rozpoczynać się i kończyć w następujących po sobie dniach kalendarzowych.

Oddział 5. Zakaz obciążania masy upadłości

Art. 81. [Hipoteka; zastaw] 1. Po ogłoszeniu upadłości nie można obciążyć składników masy upadłości hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w celu zabezpieczenia wierzytelności powstałej przed ogłoszeniem upadłości.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli wniosek o wpis hipoteki został złożony w sądzie co najmniej na sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 82. [Postanowienie o wykreśleniu wpisu z urzędu] Wpis w księdze wieczystej lub rejestrze dokonany z naruszeniem art. 81 podlega wykreśleniu z urzędu. Podstawą wykreślenia jest postanowienie sędziego-komisarza stwierdzające niedopuszczalność wpisu. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Rozdział 2. Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego

Oddział 1. Przepisy ogólne

Art. 83. [Nieważność postanowień] Nieważne są postanowienia umowy zastrzegające na wypadek ogłoszenia upadłości zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest upadły.

Art. 84. [Bezskuteczność czynności prawnej] 1. Postanowienie umowy, której stroną jest upadły, uniemożliwiające albo utrudniające osiągnięcie celu postępowania upadłościowego jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości.

¹³ Art. 77 ust. 4 w brzmieniu ustawy z dnia 27.01.2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 173), która wchodzi w życie 2.03.2012 r.

¹⁴ Art. 80 w brzmieniu ustawy z dnia 27.01.2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 173), która wchodzi w życie 2.03.2012 r.

2. Umowa przeniesienia własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa zawarta w celu zabezpieczenia wierzytelności jest skuteczna wobec masy upadłości, jeżeli została zawarta w formie pisemnej z datą pewną.

3.¹⁵ Umowa ustanawiająca zabezpieczenie finansowe na podstawie ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych dla swojej skuteczności wobec masy upadłości nie wymaga zachowania formy pisemnej z datą pewną.

Art. 85. [Umowa ramowa] 1.¹⁶ Jeżeli umowa ramowa, której jedną ze stron jest upadły, zastrzega, że poszczególne operacje finansowe, których przedmiotem są terminowe operacje finansowe, pożyczki instrumentów finansowych lub sprzedaż instrumentów finansowych ze zobowiązaniem do ich odkupu, będą zawierane w wykonaniu umowy ramowej oraz że rozwiązanie umowy ramowej powoduje rozwiązanie wszystkich umów szczegółowych zawartych w wykonaniu tej umowy:

- 1) wierzytelności z tytułu poszczególnych umów szczegółowych zawartych w jej wykonaniu nie są obejmowane układem;
- 2) syndykowi nie przysługuje uprawnienie do odstąpienia od umowy ramowej, o którym mowa w art. 98.

2. Przez terminowe operacje finansowe, o których mowa w ust. 1, rozumie się operacje, w których ustalono cenę, kurs, stopę procentową lub indeks – a w szczególności nabywanie walut, papierów wartościowych, złota lub innych metali szlachetnych, towarów lub praw, w tym umowy obliczone tylko na różnicę cen, opcje i prawa pochodne – zawarte na umówioną datę lub umówiony termin, w obrocie rynkowym.

2a.¹⁷ Przez instrumenty finansowe, o których mowa w ust. 1, rozumie się instrumenty finansowe w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 131, poz. 763).

3. Każda ze stron może wypowiedzieć umowę, o której mowa w ust. 1, z zachowaniem ustalonego w tej umowie sposobu rozliczenia stron na wypadek rozwiązania umowy.

4. Dopuszczalne jest potrącenie wierzytelności wynikającej z rozliczenia stron.

5.¹⁸ Do poszczególnych umów szczegółowych mających za przedmiot terminowe operacje finansowe, pożyczki instrumentów finansowych lub sprzedaż instrumentów finansowych ze zobowiązaniem do ich odkupu – nawet jeżeli nie zostały one zawarte w wykonaniu umowy ramowej, o której mowa w ust. 1 – nie stosuje się przepisów art. 98 i art. 99.

Art. 85a.¹⁹ [Uprawnienia] Ogłoszenie upadłości dłużnika nie narusza uprawnień wynikających z zamieszczonej w umowie klauzuli kompensacyjnej, o której mowa w ustawie wskazanej w art. 77 ust. 4.

Art. 86. [Upadłość spółdzielni mieszkaniowej] 1. Po ogłoszeniu upadłości spółdzielni mieszkaniowej obejmującej likwidację majątku upadłego albo z możliwością zawarcia układu, gdy odebrano zarząd majątkiem upadłemu, czynności określone w art. 41–43 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz.U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116, z późn. zm.) wykonuje syndyk albo zarządca.

2. Na syndyku albo zarządcy ciąży obowiązek zawarcia umowy, o której mowa w art. 11¹, 12, 17¹⁴, 17¹⁵, 39 i 48 ustawy wskazanej w ust. 1, jeżeli żądanie zostało złożone spółdzielni przed ogłoszeniem upadłości albo po ogłoszeniu upadłości na podstawie art. 54¹ ust. 2 tej ustawy.

Oddział 2. Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego w razie ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu

Art. 87. [Świadczenia objęte układem] Od dnia ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu do dnia uprawomocnienia się postanowienia o zatwierdzeniu układu albo o umorzeniu postępowania, upadły albo zarządca nie mogą spełniać świadczeń wynikających z wierzytelności, które z mocy prawa są objęte układem.

Art. 88. (uchylony)

Art. 89. [Potrącenia wzajemnych wierzytelności]

1. W czasie trwania postępowania aż do jego umorzenia lub zakończenia albo zmiany postanowienia o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu na postanowienie o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego, potrącenie wzajemnych wierzytelności między upadłym i wierzycielem nie jest dopuszczalne, jeżeli wierzyciel:

- 1) stał się dłużnikiem upadłego po ogłoszeniu upadłości;
- 2) będąc dłużnikiem upadłego, stał się po ogłoszeniu upadłości jego wierzycielem przez nabycie wierzytelności w drodze przelewu lub indosu wierzytelności powstałej przed ogłoszeniem upadłości.

2. Potrącenie wzajemnych wierzytelności jest jednak dopuszczalne, jeżeli nabycie wierzytelności nastąpiło wskutek zapłaty długu, za który nabywca odpowiadał osobiście albo pewnymi przedmiotami majątkowymi, i jeżeli odpowiedzialność nabywcy za dług powstała przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

3. Wierzyciel, który chce skorzystać z potrącenia, składa o tym oświadczenie nie później niż przy zgłoszeniu wierzytelności.

Art. 90. [Umowa najmu lub dzierżawy] 1. W czasie trwania postępowania aż do jego umorzenia lub zawarcia układu albo zmiany sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego, wynajmujący lub wdzierżawiający, bez zgody rady wierzycieli, nie może wypowiedzieć umowy najmu lub dzierżawy lokalu lub nieruchomości, w których jest prowadzone przedsiębiorstwo upadłego. Układ może ustanowić zakaz wypowiedzenia tych umów do czasu wykonania układu.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do umów leasingu, ubezpieczeń majątkowych, umów rachunku bankowego, umów poręczeń i gwarancji bankowych oraz akredytyw, jak również umów obejmujących licencje udzielone upadłemu.

Oddział 3. Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego w razie ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego

Art. 91. [Wymagalność zobowiązań] 1. Zobowiązania pieniężne upadłego, których termin płatności świadczenia jeszcze nie nastąpił, stają się wymagalne z dniem ogłoszenia upadłości.

2. Zobowiązania majątkowe niepieniężne zmieniają się z dniem ogłoszenia upadłości na zobowiązania pieniężne i z tym dniem stają się płatne, chociażby termin ich wykonania jeszcze nie nastąpił.

¹⁵ Art. 84 ust. 3 dodany ustawą z dnia 28.04.2011 r. (Dz.U. Nr 138, poz. 810), która wchodzi w życie 20.07.2011 r.

¹⁶ Art. 85 ust. 1 w brzmieniu ustawy z dnia 28.04.2011 r. (Dz.U. Nr 138, poz. 810), która wchodzi w życie 20.07.2011 r.

¹⁷ Art. 85 ust. 2a dodany ustawą z dnia 28.04.2011 r. (Dz.U. Nr 138, poz. 810), która wchodzi w życie 20.07.2011 r.

¹⁸ Art. 85 ust. 5 w brzmieniu ustawy z dnia 28.04.2011 r. (Dz.U. Nr 138, poz. 810), która wchodzi w życie 20.07.2011 r.

¹⁹ Art. 85a dodany ustawą z dnia 28.04.2011 r. (Dz.U. Nr 138, poz. 810), która wchodzi w życie 20.07.2011 r.

Art. 92. [Odsetki od wierzytelności] 1. Z masy upadłości mogą być zaspokojone odsetki od wierzytelności, należne od upadłego, za okres do dnia ogłoszenia upadłości.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy odsetek od wierzytelności zabezpieczonych hipoteką, wpisem w rejestrze, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym albo hipoteką morską. Odsetki te mogą być zaspokojone tylko z przedmiotu zabezpieczenia.

Art. 93. [Potrącenie wierzytelności] 1. Potrącenie wierzytelności upadłego z wierzytelnością wierzyciela jest dopuszczalne, jeżeli obie wierzytelności istniały w dniu ogłoszenia upadłości, chociażby termin wymagalności jednej z nich jeszcze nie nastąpił.

2. Do potrącenia przedstawia się całkowitą sumę wierzytelności upadłego, a wierzytelność wierzyciela tylko w wysokości wierzytelności głównej wraz z odsetkami naliczonymi do dnia ogłoszenia upadłości.

3. Jeżeli termin płatności nieoprocentowanego długu upadłego w dniu ogłoszenia upadłości nie nastąpił, do potrącenia przyjmuje się sumę należności zmniejszoną o odsetki ustawowe, nie wyższe jednak niż sześć procent, za czas od dnia ogłoszenia upadłości do dnia płatności i nie więcej niż za okres dwóch lat.

Art. 94. [Dopuszczalność potrącenia] 1. Potrącenie nie jest dopuszczalne, jeżeli dłużnik upadłego nabył wierzytelność w drodze przelewu lub indosu po ogłoszeniu upadłości albo nabył ją w ciągu ostatniego roku przed dniem ogłoszenia upadłości, wiedząc o istnieniu podstawy do ogłoszenia upadłości.

2. Potrącenie jest dopuszczalne, jeżeli nabywca stał się wierzycielem upadłego wskutek spłacenia jego długu, za który odpowiadał osobiście albo określonymi przedmiotami majątkowymi, i jeżeli nabywca w czasie, gdy przyjął odpowiedzialność za dług upadłego, nie wiedział o istnieniu podstaw do ogłoszenia upadłości. Potrącenie jest zawsze dopuszczalne, jeżeli przyjęcie odpowiedzialności nastąpiło na rok przed dniem ogłoszenia upadłości.

Art. 95. [Dopuszczalność potrącenia] Potrącenie nie jest dopuszczalne, jeżeli wierzyciel stał się dłużnikiem upadłego po dniu ogłoszenia upadłości.

Art. 96. [Oświadczenie wierzyciela] Wierzyciel, który chce skorzystać z prawa potrącenia, składa o tym oświadczenie nie później niż przy zgłoszeniu wierzytelności.

Art. 97. [Dochodzenie roszczenia] Roszczenie wynikające z umowy zawartej w wyniku przyjęcia oferty złożonej przez upadłego może być przez wierzyciela dochodzone w postępowaniu upadłościowym tylko wtedy, gdy oświadczenie o przyjęciu oferty zostało złożone upadłemu przed dniem ogłoszenia upadłości.

Art. 98. [Wykonanie zobowiązania przez syndyka] 1. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości zobowiązania z umowy wzajemnej nie zostały wykonane w całości lub w części, syndyk może wykonać zobowiązanie upadłego i zażądać od drugiej strony spełnienia świadczenia wzajemnego lub od umowy odstąpić.

2. Na żądanie drugiej strony złożone w formie pisemnej z datą pewną, syndyk w terminie trzech miesięcy oświadczy na piśmie, czy od umowy odstępuje, czy też żąda jej wykonania. Niezłożenie w tym terminie oświadczenia przez syndyka uważa się za odstąpienie od umowy.

3. Druga strona, która ma obowiązek spełnić świadczenie wcześniej, może wstrzymać się ze spełnieniem świadczenia, do czasu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wzajemnego. Prawo to drugiej stronie nie przysługuje, jeżeli w czasie zawarcia umowy wiedziała lub wiedzieć powinna o istnieniu podstaw do ogłoszenia upadłości.

Art. 99. [Odstąpienie syndyka od umowy] Jeżeli syndyk odstępuje od umowy, druga strona nie ma prawa do zwrotu spełnionego świadczenia, chociażby świadczenie to znajdowało się w masie upadłości. Strona może dochodzić w postępowaniu upadłościowym należności z tytułu wykonania zobowiązania i poniesionych strat, zgłaszając te wierzytelności sędziemu-komisarzowi.

Art. 100. [Prawo żądania zwrotu] 1. Sprzedawca może żądać zwrotu rzeczy ruchomej – także papierów wartościowych – wysłanej upadłemu bez otrzymania ceny, jeżeli rzecz ta nie została objęta przed ogłoszeniem upadłości przez upadłego lub przez osobę upoważnioną przez niego do rozporządzania rzeczą. Prawo żądania zwrotu służy także komisantowi, który wysłał rzecz upadłemu.

2. Sprzedawca lub komisant, któremu rzecz została zwrócona, zwraca koszty, które zostały poniesione lub mają być poniesione, oraz otrzymane zaliczki.

3. Syndyk może jednak rzecz zatrzymać, jeżeli zapłaci lub zabezpieczy należną od upadłego cenę i koszty. Prawo to przysługuje syndykowi w terminie miesiąca od dnia żądania zwrotu.

Art. 101. [Skuteczność zastrzeżenia prawa własności] 1. Zastrzeżone w umowie sprzedaży na rzecz sprzedawcy prawo własności nie wygasa z powodu ogłoszenia upadłości nabywcy, jeżeli jest skuteczne wobec jego wierzycieli według przepisów Kodeksu cywilnego.

2. (*uchylony*)

Art. 102. [Wygaśnięcie umowy zlecenia] 1. Zawarte przez upadłego umowy zlecenia lub komisu, w których upadły był dającym zlecenie lub komitentem, a także umowy o zarządzanie papierami wartościowymi upadłego wygasają z dniem ogłoszenia upadłości. Wierzytelność z tytułu poniesionej wskutek tego straty może być dochodzona w postępowaniu upadłościowym.

2. Od zawartych przez upadłego umów zlecenia lub komisu, w których upadły był przyjmującym zlecenie lub komisantem, można odstąpić z dniem ogłoszenia upadłości bez odszkodowania.

Art. 103. [Wygaśnięcie umowy agencyjnej; skutki] 1. Umowa agencyjna wygasa z dniem ogłoszenia upadłości jednej ze stron.

2. W razie upadłości dającego zlecenie agent ma prawo dochodzić w postępowaniu upadłościowym swojej wierzytelności powstałej z tytułu straty poniesionej wskutek wygaśnięcia umowy.

Art. 104. [Wygaśnięcie umowy użyczenia] 1. W razie ogłoszenia upadłości użyczającego lub biorącego do używania, umowa użyczenia, jeżeli rzecz już została wydana, ulega rozwiązaniu na żądanie jednej ze stron.

2. Jeżeli rzecz nie była jeszcze wydana, umowa wygasa.

Art. 105. [Wygaśnięcie umowy pożyczki] W razie upadłości jednej ze stron umowy pożyczki, umowa pożyczki wygasa, gdy przedmiot pożyczki nie został jeszcze wydany.

Art. 106. [Obowiązek zapłaty czynszu za najem rzeczy ruchomej] Pobranie z góry przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości czynszu najmu rzeczy ruchomej za czas dłuższy niż sześć miesięcy, licząc od dnia ogłoszenia upadłości, nie zwalnia najemcy od obowiązku zapłaty czynszu do masy upadłości.

Art. 107. [Umowa najmu lub dzierżawy nieruchomości] 1. Umowa najmu lub dzierżawy nieruchomości upadłego wiąże strony, jeżeli przedmiot umowy przed ogłoszeniem upadłości został wydany najemcy lub dzierżawcy.